

Knižní obálky Josefa Čapka v kontextu 20. – 30. let 20. století

Kateřina Villinová

Volba tématu

Studentka se sama aktivně věnuje výtvarné práci, s ilustračním zaměřením, proto volba tohoto tématu byla logická, jako pro ni, tak pro mě, jako vedoucí její práce.

Naším společným cílem bylo prozkoumat a zhodnotit paralely, anebo naopak rozdíly mezi pracemi Josefa Čapka na knižních obálkách a jeho dalšími dvěma významnými vrstevníky - Karlem Teigem a Ladislavem Sutnarem. Karel Teige byl vůdčím duchem české meziválečné avantgardy a je ceněn v mezinárodním kontextu za obálku na almanach Devětsil a za knižní obálky, vytvořené v duchu konstruktivismu, poetismu a surrealismu. Ladislav Sutnar se proslavil obálkami pro Družstevní práci v kontextu Nová typografie inspirované Janem Tschicholdem. Čapkovy obálky mají odlišná východiska, techniku zpracování a i jiný výtvarný jazyk.

Obsahová stránka

Bakalářská práce je přehledně strukturována z obsahového hlediska, i z hlediska grafické úpravy a použití obrazového materiálu. To jistě nebylo lehké, vzhledem k velkému počtu výtvarných prací J. Čapka..

Josef Čapek je přiblížen z hlediska životopisných reálií, včetně tragického závěru života. Nicméně je považován za jednoho ze zakladatelů moderního českého umění. Je znám svou statí „Nejskromnější umění“, kde se vyslovuje ke svému „okouzlení prostotou“. Pracuje na obálkách autorů S. K. Neumanna, K. Čapka, Apollinaire, Romainse, a dalších, originální technikou linorytu. Východiskem výtvarného čapkovy jazyka byl styl zvaný „primitivismus“, formálně vyústil do geometričnosti, znakovosti, jednoduché zkratkovitosti a k mnohovýznamovosti elementárních tvarů. Dalším inspirativními styly mu byly expresionismus, futurismus a dadaismus, ovlivnění reklamou - s těmi jsme seznámeni na příložených ukázkách knižních obálek

Studentka srovnává Čapkovy práce s avantgardou a s jejími programovými postoji. Je dobře patrné, v čem Čapek byl moderním, současným autorem a čím se lišil. BP poukazuje na vliv doby, která se bohatá na v teoretické manifesty, a je stylově formována snahou o nalezení univerzálního výtvarného jazyka. Představuje práce Teigovy a Sutnarovy. Zde jsou ukázány výrazně momenty odlišnosti přístupů všech tří autorů na několika rovinách.

Studentka srovnává oba autory, dochází k pojmům „českosti“ (Čapek) a universálnosti (Teige).

Srovnání prací Sutnarových a Čapkových postihuje spíše výtvarný jazyk - práce s barvou, fotografií, kompozicí, typem písma, využívání techniky „fototypo“.

Poslední velkou kapitolu věnuje studentka vlastní interpretaci 25 knižních obálek Josefa Čapka. Sleduje detailně interpretaci obsahu knih výtvarným jazykem autora, který je, nutno říci, psán s osobním, citovým zaujetím.

Závěrečná kapitola se věnuje zhodnocení BP práce studentkou. Myslím, že je patrné, co si studentka odnesla ze studia života a užití tvorby J. Čapka, kontextu doby a zhodnocení dalších dvou klíčových osobností avantgardy.

Zhodnocení

Celá obsahová struktura, mapuje zvolené téma všestranným způsobem.

Studentka prokázala schopnost nastudovat materiály, vybrat to podstatné po obsahové stránce, rozčlenit text do přehledných kapitol a doplnit obrazovým materiálem. Vše je obohaceno citacemi a odkazy k literatuře. Hodnotím pozitivně i snahu o vlastní názor.

Navrhuji *v ý b o r n ě*.

Ditta Jiříčková, 26. 8. 2014